

Kad pēc ilgākas prombūtnes Augustdorfā atkal sastopu gleznotāju Ģirtu Ārvaldi, brīnos par viņa neticami brūno iedegumu. Atklājas, ka tādu sejas krāsu vairs nav iespējams iegūt Vāczemes pašreiz gandrīz polārajā klimatā, bet vienīgi saulojoties Nīlas krastos: mākslinieks turpat četras nedēļas pavadījis Ēģiptē un Grieķijā. Savu ceļojumu viņš atceras ar lielu gandarījumu.

„Vieglāk ir aizbraukt no Mīnchenes līdz Kairo, nekā no Mīnchenes atkulties uz Augustdorfu,” viņš smejas par Vācijas konduktoriem, kas viņu atceļā pēdējā posmā bieži sēdinājuši no viena vilciena otrā. Jautāts par braucienu nolūkiem, viņš stāsta:

„Mans mērķis bija iepazīties ar senatnes kultūras šūpuļa mākslu. Lai varētu saprast šīs dienas cilvēku, iemēģina iedziļināties senatnes problēmās. Izbraucu no Mīnchenes uz Venēciju, tālāk uz Aleksandriju, Kairo, Luksoru, Asuānu. Pēdējā bija Ēģiptē pats tālākais punkts — apm. 1000 km no Aleksandrijas pa Nīlu uz augšu. Atceļā apmeklēju Rodosas salu un Atēnas. Kopsummā veicu kādus 8000 km, galvenā kārtā kuģī un autobusā. Katru brīvu brīdi mēģināju veltīt gleznošanai.”

Mākslinieks noliek uz skrājas krietnu skaitu skicē un eļļas gleznojuma un pamet ar roku uz galdu, kur mapē glabājas ceļojuma skices — ar ogli vai tāpat vienkārši zīmuli uzmetas. Eļļā gleznotajās skicēs redzama raksturīga Venēcijas ainava ar kanāli un pājiem laivu piesiešanai, Mohmeda Ali mošeja Kairo, kāda Luksoras ainava, Panteons ar tūk. pazīstamajām kolonnām. Dīvainas liekas Ēģiptes ainavu neparastās gaismas, kas gleznojumiem piešķir īpatnējo orientālo kolorītu.

„Kas no visa ceļojuma uz jums atstājis vislielāko iespaidu?”

PA SENO KULTŪRU PĒDĀM

GLEZNOTĀJS ĢIRTS ĀRVALDIS STĀSTA PAR ĒĢIPTI UN GRIEKĪJU

Gleznotājs Ģirts Ārvaldis Ramseša tempļa Luksoras apkārtnē Ēģiptē pie Ramseša II galvas, kurai Napoleons esot ar pistolli nošāvis degunu.

„Tempļi, kolosi un kapenu freskas, kas tik labi uzglabājušās, it kā vakar būtu pabeigtas gleznot! Austrumu pasaulei, par spīti lielajai netīrībai, kas tur valda, ir sava īpata pievilcība. Aplūkojot Heopsa, Hefrēna un Mikerīnosa pīramīdes, sfinksu, ditadeles un mūzejus, patiešām jābrīnās, kā cilvēki toreiz kaut ko tādu spējuši veikt...”

Ceļojuma laikā Ģ. Ārvaldis piedzīvojis arī pa amizantam epizodam. Tā viens no pirmajiem vārdiem, ko gleznotājam iemācījuši bērni jau tūdaļ pēc izkāpšanas Ēģiptes krastā, bijis „bakiš” — dzeramnauda. Laikam gan arī tikai šī paša „bakiša” dēļ kāds Kairo policists brīdinājis gleznotāju, ka Mohamedu Ali attēlot krāsās drīk-

stot tikai pēc speciālas „atļaujas” saņemšanas. Vispār šis vārds bijis gluži kā fona mūzika visam ceļojumam un skanējis vēl ausīs Minchenē atgriežoties.

„Vai esat domājis daudz gleznot šovasar?”

„Tādi nodomi man bijuši allaž, bet ne vienmēr tos izdevies realizēt. Lielāko tiesu laika paņēmu skolotāja darbu Augustdorfas ģimnazijā, bet tam strādāju arī pie grāmatām par mākslas problēmām, ko iesāku jau pirms vairākiem gadiem Blombergā. Rudenī gatavojos rīkot savu patstāvīgu izstādi. Arī tas prasīs zināmu sagatavošanos.”

Mākslinieks pastāsta, ka martā beigās Detmoldas pilsētas rīkotajā Līpes mākslinieku izstādē arī viņš piedalījies ar 3 darbiem. Izstāde notikusi Detmoldas izstāžu hallē, un tur bijuši reprezentēti 45 dažādu pasaužu un virzienu mākslinieku ar apm. 200 darbiem. Ģ. Ārvaldis bijis vienīgais ārzemnieks.

Doma par patstāvīgas izstādes rīkošanu šoruden gleznotāju nodarbina tādēļ, ka pēc dažiem mēnešiem pabeidz 20 gadu, kopš viņš, toreiz vēl arhitektūras students, pirmo reizi piedalījies Neatkarīgo mākslinieku vienības izstādē. Ja izdosies labvēlīgi izkārtot izstādei vajadzīgo telpu jaugtājumu, tā notiks Detmoldā. Daudz Ārvalža darbu gan atrodas aizjūrā. Tā, piemēram, viena no lielākām kolekcijām — apm. 10 darbu pieder rež. Lapeniekam ASV. Izstādei darbus gleznotājs nolēmis vākt kopā no to tagadējiem īpašniekiem, jo tikai ar tādu noteikumu tie savā laikā tikusi pārdoti.

A. Zajinskis